

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

**NÜFUS VE SOSYAL
POLİTİKALAR UYGULAMA VE
ARAŞTIRMA MERKEZİ**

**2023 YILI
BİRİM FAALİYET RAPORU**

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ SUNUŞU	3
I. GENEL BİLGİLER	4
A. Misyon ve Vizyon	4
B. İdari Yapı	4
II. FAALİYETLER	5
A. Yayınlar	5
B. Projeler	6
C. Etkinlikler	7
D. Merkez Toplantıları	8
III. AMAÇ ve HEDEFLER	9
A. Temel Politikalar ve Öncelikler	9
B. İdarenin Stratejik Planında Yer Alan Amaç ve Hedefleri	9
IV. KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
A. Üstünlükler	9
B. Zayıflıklar	10
C. Değerlendirme	10
V. ÖNERİ VE TEDBİRLER	10

YÖNETİCİ SUNUŞU

Nüfus ve Sosyal Politikalar Uygulama ve Araştırma Merkezi, bilimsel veri odaklı demografik çalışmalar yürütmek, elde edilen verilerin akademik camia ile paylaşılarak bilimsel veri üretimine katkı sunmak, paydaşlarla iş birliği içinde çalışarak sosyal politika yapımına destek vermek ve böylece sosyal refahın yükseltilmesine katkı sağlamak amacı ile 2020 yılında Marmara Üniversitesi bünyesinde kurulmuştur. Bu amaç doğrultusunda merkezimiz, disiplinler arası çalışma prensibini benimseyerek farklı alanlardan uzmanlar, akademisyenler, ulusal ve uluslararası kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarıyla ortak çalışmalar yürütmekte, araştırmacıların nüfusbilim alanındaki bilgi ve becerilerini arttırmaya yönelik çeşitli etkinlikler organize etmektedir.

Nüfus ve Sosyal Politikalar Uygulama ve Araştırma Merkezi; saha tecrübesi, uluslararası standartlarda yapmış olduğu araştırmaları, farklı disiplinlerden gelen çalışma kadrosu ve gelişmeye açık profiliyle mükemmeliyet merkezi olma hedefi doğrultusunda 2023 yılında da çalışmalarını sürdürmüştür. Merkezimizde bugüne kadar aile, gençlik, göç, sosyal medya kullanımı, yöntembilim ve daha pek çok konu üzerine araştırma ve yayın yapılmış, seminerler ve etkinlikler düzenlenmiş, yabancı araştırmacılar konuşmacı olarak misafir edilmiştir. Öğrencilere yönelik deneyim paylaşımları ve gönüllü araştırma programı ile de öğrencilerin literatür tarama, veri toplama analiz etme ve yorumlama süreçlerinin teşvik edilmesi ve aktif katılımı amaçlanmıştır.

Merkezimiz, yeni kurulmuş olmasına rağmen aktif performans göstermekte ve çalışmalarını her geçen gün daha da iyileştirmektedir. Diğer yandan fiziksel altyapı yetersizlikleri ve finansal destek eksiklikleri merkez çalışmalarının daha iyi bir noktaya taşınabilmesinin önünde engel teşkil etmektedir. Sonuç olarak, merkezin beşerî ve bilimsel potansiyeli maddi imkanlarla daha fazla desteklendiğinde, Nüfus ve Sosyal Politikalar Uygulama ve Araştırma Merkezi daha geniş çapta, etkin ve faydalı çalışmalar yürütmeye devam edecektir.

MERKEZ MÜDÜRÜ

PROF. DR. MEHMET FATİH AYSAN

I- GENEL BİLGİLER

A. Misyon ve Vizyon

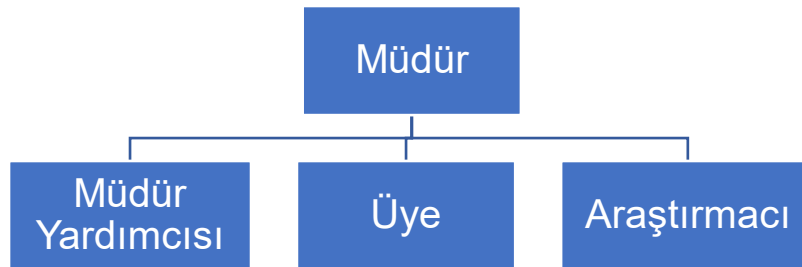
Misyon

Nüfus ve Sosyal Politikalar Uygulama ve Araştırma Merkezi demografi alanında veriye dayalı bilimsel çalışmalar yaparak sosyal refahın yükseltilmesine katkı sağlamaktadır. Nüfus ve sosyal politikalar alanında yapılan çalışmaları takip ederek güncel bilimsel bilgi paylaşımını sağlamakta, araştırmacıların ve öğrencilerin alana dair ilgisini ve bilgisini arttırmaya çalışmaktadır. Disiplinler arası çalışma prensibi sayesinde nüfusbilime bütüncül bir yaklaşımla katkı sunmaktadır.

Vizyon

Nüfus ve Sosyal Politikalar Uygulama ve Araştırma Merkezi, uluslararası ölçekte nüfus ve sosyal politikalar üzerine saygın bilimsel çalışmaların yapıldığı bir mükemmeliyet merkezi olmayı, disiplinler arası yaklaşımla veriye dayalı özgün araştırmalar yapmayı, nüfus ve sosyal politikalar üzerine çalışan araştırmacıların bilgi ve beceri kazanmalarına katkıda bulunmayı, ulusal ve uluslararası kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları gibi paydaşlarla iş birliği içinde sosyal sorunların çözümüne ve sosyal refahın artırılmasına katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

B. İdari Yapı

Merkez Müdürü: Prof. Dr. Mehmet Fatih AYSAN - İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Sosyoloji Bölümü

Müdür Yardımcısı: Dr. Öğr. Üyesi Zübeyir NİŞANCI - İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Sosyoloji Bölümü

Müdür Yardımcısı: Doç. Dr. Muhammet Tahir KILAVUZ - Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Ayşe YETİŞ-BAYRAKTAR - İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Sosyoloji Bölümü

Üye: Doç. Dr. Aslıhan NİŞANCI - İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Psikoloji Bölümü

Araştırmacı: Doç. Dr. Halim BAŞ - İktisat Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü

Araştırmacı: Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Sena Sezgin - İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Psikoloji Bölümü

Araştırmacı: Dr. Öğr. Üyesi Fatma Özge ÜNSAL AKSEBZECİ - Atatürk Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü

Araştırmacı: Merve TAŞÇIOĞULLARI - Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

Araştırmacı: Belkıs YÜCE - Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

II. FAALİYETLER

A. Yayınlar

Makale

1. Ekhtiari, M., & Aysan, M. F. (2023). Günümüz Türkiye'sinde İranlı Göçmenlerin Sosyoekonomik Entegrasyonu. *İnsan ve Toplum*, 13(1), 225-253.
2. Nişancı, Z., Kına, F., Yörük, E., Hürriyetoğlu, A., Yardı, M. C., Atsızelti, Ş., Duruşan, F., Gürerk, O., Etgü, T., Mutlu, O., Bacaksızlar Turbic, G., & Akbulut, Y. (2023). Validating Digital Traces with Survey Data: The Use Case of Religiosity. arXiv Preprint arXiv:2310.17220.
3. Nisanci, Z., & Nisanci, A. (2023). Between-Reporter Agreement Among Couples: Exploring Nonlinear Patterns in Marital Conflict. *Journal of Interpersonal Violence*, 38(1-2), 16-36. <https://doi.org/10.1177/08862605221118963>
4. Kilavuz M. T., Köksal A., Yalcin Ö., Akbiyik A., Korhonen A, and Schuetze H. (2023). Language-Agnostic Bias Detection in Language Models with Bias Probing. *Findings of the Association for Computational Linguistics: EMNLP 2023*. p. 12735–12747. Singapore. Association for Computational Linguistics.

5. Sumaktoyo, N. G., & Kilavuz, M. T. (2023). Education and Voter Response to Principled Trade-Offs in Muslim Democracies. *Political Studies*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/00323217231187212>
6. Kılavuz, M. T. (2023). The Lure of Authoritarianism: The Maghreb after the Arab Spring. *Journal of North African Studies*, 28(2), 458-461.
7. Noh, Y., Grewal, S., Kilavuz, M. T. (2023). Regime Support and Gender Quotas in Autocracies. *American Political Science Review*.
8. Kılavuz, M. T., Grewal, S., & Kubinec, R. (2023). Ghosts of the Black Decade: How legacies of violence shaped Algeria's Hirak protests. *Journal of Peace Research*, 60(1), 9-25. <https://doi.org/10.1177/00223433221137613>

Kitap/ Kitap Bölümü/ Kitap Eleştirisi

1. Nişancı, Z. (2023). Sayılarla Türkiye'de İnanç ve Dindarlık. *Mahya Yayıncılık*.
2. Nisanci, Z. (2023). *Report: Faith and Religiosity in Türkiye*. International Institute of Islamic Thought (IIIT).

B. Projeler

2023 Yılında Tamamlanan Projeler

1. Yaşam Çevrelerinin, Sağlık Göstergeleri ve Yaşam Kalitesi ile İlişkisi: Sağlıklı Kentler için Toplum Katılımlı Bir Model Önerisi, TÜBİTAK (Ulusal), 2019-2023, Yürütücü: Zübeyir Nişancı
2. Ailenin Çocuk Yetiştirme ve Formal Eğitim ile İlgili Tutumlarının Çocuğun Akademik, Bilişsel ve Sosyal-Duygusal Gelişimi Üzerindeki Etkisi, TÜBİTAK-ARDEB-1003 (Ulusal), 2020-2023, Araştırmacı: Ayşe Yetiş Bayraktar

2023 Yılında Başlayan/ Devam Eden Projeler

1. Social Policies in Europe: Challenges and Opportunities Ahead, Avrupa Birliği (Uluslararası), 2022-Devam Ediyor, Koordinatör: Mehmet Fatih Aysan, Eğitimci: Azize Aslıhan Nişancı, Zübeyir Nişancı, Muhammet Tahir Kılavuz, Ayşe Yetiş-Bayraktar
2. Önleme, Müdahale ve Politika Boyutlarıyla Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet ve Covid-19 Salgınının Etkileri Araştırma Projesi, Diğer kamu kuruluşları (Ulusal), 2022-Devam Ediyor, Uzman: Azize Aslıhan Nişancı
3. Kadın Destek Merkezi Projesi, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (Ulusal), 2022-Devam Ediyor, Danışman: Azize Aslıhan Nişancı

4. Arap Baharı Sonrası Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da İdeolojinin Dönüşümü ve Siyasete Katılım, TÜBİTAK (Ulusal) - Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı, 2022-Devam ediyor, Yürütücü: Muhammet Tahir Kılavuz
5. Yükseköğretim ve İşkolları ile Birlikte Oluşan Türkiye Kentsel Peyzajını Anlamak, TÜBİTAK (Ulusal), 2021-2024, Yürütücü: Zübeyir Nişancı
6. Türkiye'de Lâ-Dini İnançlar ve Pratikler: Değişen Toplumsal Yapıda Din Dışı Arayışlar, TÜBİTAK (Ulusal), 2021-2024, Yürütücü: Zübeyir Nişancı
7. Social Policies in Europe: Challenges and Opportunities Ahead, Jean Monnet Actions in the Field of Higher Education Teaching and Research (ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH) (Uluslararası), 2022-Devam ediyor, Koordinatör: Mehmet Fatih Aysan, Ekip Üyeleri: Talip Küçükcan, Nuri Tınaz, Aslıhan Nişancı, Ayşe Yetiş-Bayraktar, Muhammet Tahir Kılavuz, Zübeyir Nişancı

C. Etkinlikler

Merkez Konuşmaları (Center Talks)

1. **9 Ocak 2023**
Zeynep Selen Artan, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Sosyal Hizmet
"Müslüman Kimliğinin Etnik Ayrımları: Din, Modernite ve Türk Öznelliği"
2. **5 Nisan 2023**
Melih Çoban, Marmara Üniversitesi, Sosyoloji
"Drug Abuse as a Social Problem in Contemporary Turkey: Facts and New Trends"
3. **17 Mayıs 2023**
Hilal Çifterler, Sosyal Psikolog
"Çevre Aktivizminin Psikolojisi: Sorumluluk ve Mesafe Odaklı Mesajların Rolü"
4. **30 Mayıs 2023**
Muhammet Kazım Baycar, Yıldız Teknik Üniversitesi, İktisat
"19. Yüzyıl Anadolu'sunda Sayısal Okuryazarlık Düzeyleri: Kliometrik Bir Analiz"
5. **8 Ağustos 2023**
Abraham Ruano Ventura, Universidad de Las Palmas de Gran Canaria, E-Öğrenme Merkezi, Sosyal Hizmet
"The Spanish Welfare State: A Historical and Comparative Perspective"
6. **25 Ekim 2023**
Zeljko Pavic, Osijek Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
"Social Causes of Anti-vaccination Attitudes in Croatia"

7. **6 Kasım 2023**

Anja Zalta, Ljubljana Üniversitesi, Sosyoloji
“Expulsion of the ‘Turk’-Contextualizing Islamophobia in Europe”

8. **29 Kasım 2023**

Ali Fehim Cebeci
“The Impact of Immigration on Natives’ Precariousness: A Natural Experiment from Syrian Influx to Türkiye”

Tecrübe Paylaşımları (Experience Sharings)

1. **1 Kasım 2023**

Emine Özmete, Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
“Bireyler, Gruplar ve Toplumlar için Afet Sonrası Psikososyal Destek”

2. **11 Aralık 2023**

Beril Şanal
“Boğaziçi Sosyoloji’den Şefliğe: Bir Aş Hikayesi”

Toplantılar (Meetings)

1. **19 Ocak 2023**

Genç Araştırmacılar Sempozyumu: Welfare Policies in Contemporary Europe

2. **9 Haziran 2023**

Social Policies in Europe

3. **20 Temmuz 2023**

5. Sosyal Politikalar Çalıştayı: Refah Devletini Yeniden Düşünmek

4. **21-22-23 Ağustos 2023**

Jean Monnet Yaz Seminerleri: Günümüzde Sosyal Politikalar: Temalar ve Aktörler

D. Merkez Toplantıları

1. Yönetim Kurulu Toplantısı – 22/02/2023
2. Yönetim Kurulu Toplantısı - 28/09/2023
3. Yönetim Kurulu Toplantısı – 15/11/2023
4. Danışma Kurulu Toplantısı - 13/12/2023

III. AMAÇ ve HEDEFLER

A. Temel Politikalar ve Öncelikler

Nüfus ve Sosyal Politikalar Uygulama ve Araştırma Merkezi, uluslararası ölçekte nüfus ve sosyal politikalar üzerine saygın bilimsel çalışmaların yapıldığı bir mükemmeliyet merkezi olmayı hedeflemektedir. Bu hedefini gerçekleştirirken şeffaflık, dürüstlük, akademik özgünlük ve kamu yararı gibi ilkelerle, disiplinler arası yaklaşımla veriye dayalı özgün çalışmalar gerçekleştirmektedir. Merkezin diğer bir önemli amacı nüfus ve sosyal politikalar üzerine çalışan araştırmacıların bilgi ve beceri kazanmalarına katkıda bulunmaktır. Ayrıca merkez, nüfus ve sosyal politikalar alanında kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları gibi paydaşlarla iş birliği içinde sosyal sorunların çözümüne destek olmayı, bu sayede sosyal refahın yükseltilmesine veriye dayalı bilimsel araştırmalarla katkı sağlamayı hedeflemektedir.

B. İdarenin Stratejik Planında Yer Alan Amaç ve Hedefleri

Stratejik Amaçlar	Stratejik Hedefler
Uluslararası ölçekte nüfus ve sosyal politikalar üzerine saygın bilimsel çalışmaların yapıldığı bir mükemmeliyet merkezi olmak	Uluslararası kurumlarla il birlikli çalışmaları arttırmak
	Araştırmacı ve öğrencileri yurtdışı çalışmaları konusunda teşvik etmek
Nüfus ve Sosyal Politikalar alanında politika yapım sürecine bilimsel verilerle kaynaklık etmek	Ulusal ve yerel kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarıyla ortak çalışmalar yürütmek
	Kamu yararına kullanılabilecek alanlarda bilimsel veri üretmek

IV. KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu bölümde, orta ve uzun vadeli amaç ve hedeflere ulaşılabilmesi sürecinde teşkilat yapısı, organizasyon yeteneği, teknolojik kapasite gibi unsurlar açısından bir mevcut durum değerlendirmesi yapılarak idarenin üstün ve zayıf yönlerine yer verilir.

A. Üstünlükler

Nüfus ve Sosyal Politikalar Uygulama ve Araştırma Merkezi yeni kurulmuş bir merkez olmasına rağmen aktif çalışma göstermektedir. Farklı disiplinlerden araştırmacı ve

öğrencilerle ortak çalışmalar yaparak nüfus ve sosyal politikalar üzerine bütüncül bir bakış açısı geliştirilmesi sağlanmıştır. Merkezimizdeki akademisyen ve araştırmacılar hem yurt içinde hem yurtdışında kamu ve özel sektör kuruluşlarıyla ortak projeler yürütmekte, bu sayede uluslararası gelişmelere de hâkim olarak bilime katkı sunmaktadır. Nüfus ve Sosyal Politikalar Uygulama ve Araştırma Merkezi, çalışmalarında kamu yararını göz önünde bulundurarak teorik bilgi üretmenin yanı sıra politika yapımı sürecine fayda sağlayacak, işlevsel veriler ortaya koymaktadır.

B. Zayıflıklar

Merkez faaliyetlerini sürdürürken fiziksel ve teknolojik altyapı yetersizlikleriyle karşılaşmaktadır. Çalışma ve toplantı alanlarının yetersizliği; bilgisayar , yazılım ve programların eksikliği çalışmaların sürdürülmesini zorlaştırmaktadır. Diğer yandan akademik ve idari kadrolardaki yetersizlikler akademisyenler üzerindeki iş yükünü arttırmakta ve bilimsel çalışmalara zaman ayırma konusunda kısıtlılığa neden olmaktadır. Merkezin çalışmaları için önem arz eden bir diğer konu ise projelerin yürütülebilmesi için gerekli bütçenin teminidir.

C. Değerlendirme

Sonuç olarak, Nüfus ve Sosyal Politikalar Uygulama ve Araştırma Merkezi saha tecrübesi, uluslararası standartlarda yapmış olduğu araştırmaları, farklı disiplinlerden gelen çalışma kadrosu ve gelişmeye açık bir profil çizmektedir. Yetersizliklerin giderilmesiyle merkez, daha geniş kapsamlı, daha detaylı ve daha fazla bilimsel çalışma gerçekleştirme potansiyelindedir.

V. ÖNERİ VE TEDBİRLER

- Nüfusbilim ve sosyal politikalar hem ülkemiz hem de üniversitemiz için kritik bir öneme sahiptir. Bu nedenle demografi merkezli çalışmalar üniversite tarafından desteklenmelidir.
- Araştırmacıların ve akademisyenlerin bilimsel çalışmalara teşvik edilmesi için gerekli bütçe planlaması yapılmalı, proje ve araştırmalar için yeterli fonlar sağlanmalıdır.

- Hem eğitimcilerin hem de öğrencilerin bilgi ve becerilerini geliştirebilmesi için gerekli altyapı hizmetleri sağlanmalıdır.
- Ulusal ve uluslararası iř birlikleri teşvik edilerek çalışma ağı genişletilmeli, böylece daha kapsayıcı ve etkin sonuçlar elde edilmesi hedeflenmelidir.